

Advies van 22 mei 2018
over een ontwerp van koninklijk besluit tot opheffing van de koninklijke besluiten vermeld in artikel 145, 1°, 2°, 4°, 7°, 8° en 12° van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren

A. Inleiding

1. De heer Kris PEETERS, Vice-Eerste Minister en Minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, heeft op datum van 4 april 2018 de Hoge Raad aangeschreven met het verzoek een advies uit te brengen over *een ontwerp van koninklijk besluit tot opheffing van de koninklijke besluiten vermeld in artikel 145, 1°, 2°, 4°, 7°, 8° en 12° van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren*.

Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit kan gesitueerd worden in het kader van de zogenaamde audithervorming in België: het besluit wordt genomen in uitvoering van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (*Belgisch Staatsblad* van 13 december 2016, 2de editie) (hierna: de wet van 7 december 2016), en meer in het bijzonder in uitvoering van artikel 145 van deze wet.

In dit artikel 145, dat deel uitmaakt van "*Titel 9. Opheffings- en diverse bepalingen*" van de wet van 7 december 2016, worden twaalf koninklijke besluiten opgeheven, "*op de datum bepaald door de Koning*".

Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit beoogt de datum te bepalen van de opheffing van zes van de twaalf koninklijke besluiten, opgesomd in artikel 145 van de wet.

2. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft de wettelijke taak bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen via het verstrekken, op eigen initiatief of op verzoek, van adviezen of aanbevelingen aan de regering of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.¹

De Hoge Raad moet verplicht worden geraadpleegd voor elk koninklijk besluit dat wordt genomen in uitvoering van de wet in verband met het beroep van bedrijfsrevisor.

In toepassing van artikel 54, § 1, 3de en 5de lid van de wet van 22 april 1999, dient de Hoge Raad zijn advies binnen de drie maanden uit te brengen. Zo niet, wordt de Hoge Raad geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht. De Koning moet elke afwijking van een éénsluidend advies van de Hoge Raad uitdrukkelijk met redenen omkleden.

¹ Deze opdracht vloeit voort uit artikel 54, § 1 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

B. Context en stand van zaken van de audithervorming in België

3. De Hoge Raad acht het nuttig om vooraf de context van het voor advies voorgelegd besluit te schetsen en duiding te geven inzake de stand van zaken van de regelgeving van de audithervorming in België.

Naar aanleiding van de audithervorming in België via de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (*Belgisch Staatsblad* van 13 december 2016, 2de editie) zijn reeds de volgende uitvoeringsbesluiten genomen:

AUDITHERVORMING Reeds genomen uitvoeringsbesluiten		
		Datum van het advies van HREB
1.	Koninklijk besluit van 25 december 2016 betreffende de bezoldiging van de voorzitter van het Comité van het College van Toezicht op de Bedrijfsrevisoren en betreffende het presentiegeld van het lid, dat niet de voorzitter is, van het Comité van het College van Toezicht op de Bedrijfsrevisoren als bedoeld in artikel 35, eerste lid, 3° of 4° van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 16 januari 2017;	/
2.	Koninklijk besluit van 25 december 2016 over de maximale begrotingsgrens en over de dekking van de werkingskosten voor het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 23 januari 2017, 3 ^{de} editie;	/
3.	Koninklijk besluit van 16 januari 2017 tot benoeming van leden van het Comité van het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 20 januari 2017, 2 ^{de} editie;	/
4.	Koninklijk besluit van 24 februari 2017 houdende benoeming van een lid van het Comité van het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 28 februari 2017;	/
5.	Koninklijk besluit van 25 mei 2017 houdende benoeming van twee leden van de sanctiecommissie van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 8 juni 2017;	/
6.	Koninklijk besluit van 7 juli 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 1 augustus 2017;	14/12/2016

7.	Koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 4 augustus 2017;	18/01/2017
8.	Koninklijk besluit van 3 december 2017 betreffende de nationale samenwerking tussen het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, de Hoge Raad voor de economische beroepen en de minister bevoegd voor Economie, alsook betreffende de internationale samenwerking met derde landen, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 15 december 2017;	22/03/2017
9.	Koninklijk besluit van 18 maart 2018 tot opheffing van het koninklijk besluit van 4 april 2003 tot uitvoering van het artikel 133, lid 10, van het Wetboek van vennootschappen en tot oprichting van het advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 26 maart 2018.	/

4. Ingevolge de audithervorming zijn eveneens een aantal specifieke regelgevingen aangepast; andere specifieke regelgevingen moeten nog worden aangepast:

AUDITHERVORMING		
Uitvoeringsbesluiten met aanpassingen van specifieke regelgeving		
		Datum van het advies van HREB
1.	Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 november 2012 met betrekking tot de beheerverenootschappen van instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van richtlijn 2009/65/EG;	07/09/2017
2.	Koninklijk besluit van 15 april 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 november 2012 met betrekking tot beheerverenootschappen van instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van richtlijn 2009/65/EG en het koninklijk besluit van 25 februari 2017 met betrekking tot bepaalde openbare alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerverenootschappen, en houdende diverse bepalingen, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 23 april 2018.	20/12/2017
Nog door te voeren aanpassing van specifieke regelgeving		
	Koninklijk besluit van 26 september 2005 houdende het statuut van de vereffeningsinstellingen en de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen, <i>Belgisch Staatsblad</i> , 11 oktober 2005.	Nog geen verzoek om advies

5. De volgende koninklijke besluiten in uitvoering van de wet van 7 december 2016 zijn in voorbereiding; hierover heeft de Hoge Raad, op verzoek van de federale Minister, bevoegd voor Economie, reeds een advies uitgebracht:

AUDITHERVORMING Uitvoeringsbesluiten in voorbereiding – advies HREB reeds beschikbaar		
		<i>Datum van het advies van HREB</i>
1.	Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor	29/06/2017
2.	Ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren	29/06/2017

6. Uit het schrijven van 4 april 2018 van de federale Minister, bevoegd voor Economie, blijkt dat de volgende koninklijke besluiten in uitvoering van de wet van 7 december 2016 eveneens in voorbereiding zouden zijn; hierover werd de Hoge Raad echter tot op heden nog niet om een advies verzocht:

AUDITHERVORMING Uitvoeringsbesluiten in voorbereiding - volgens schrijven van Minister van 4 april 2018 - maar <u>nog niet voor advies</u> aan de HREB voorgelegd			
		<i>Advies van HREB</i>	<i>Referentie in de wet van 2016</i>
1.	Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de registratie in het openbaar register van auditors en auditororganisaties van derde landen, alsook het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op de auditors en auditororganisaties van derde landen	Nog geen verzoek om advies	Artikel 10, § 3
2.	Ontwerp van koninklijk besluit inzake de organisatie van de kwaliteitscontrole [en, desgevallend, van het toezicht op de bedrijfsrevisoren]	Nog geen verzoek om advies	Artikel 52, § 8 [artikel 53, § 6]

7. Overige uitvoeringsbepalingen, vermeld in de wet van 7 december 2016, die nog **moeten** genomen worden:

AUDIT Hervorming Uitvoeringsbepalingen die nog <u>moeten</u> voorbereid worden en waarvoor nog geen advies aan de HREB is gevraagd		
Referentie in de wet van 2016		
Artikel 82	Melding van inbreuken (zogenaamde "whistleblowing")	<i>"De Koning <u>definieert</u> doeltreffende mechanismen om de melding van inbreuken op het toepasselijke wetgevende en reglementaire kader aan te moedigen, <u>en/of verduidelijkt</u> de voorwaarden waaraan dergelijke, door het College ingevoerde mechanismen dienen te voldoen."</i>
Artikel 156, § 2, 3°	Inwerkingtreding	<i>"artikel 144, § 1, derde lid en artikel 145, 3°, treden in werking op <u>de door de Koning vastgestelde datum</u>."</i>

8. Uitvoeringsbepalingen, vermeld in de wet van 7 december 2016, die **kunnen** genomen worden (maar waarvoor geen verplichting bestaat):

AUDIT Hervorming Uitvoeringsbepalingen die <u>kunnen</u> genomen worden		
Referentie in de wet van 2016		
Artikel 28	Deontologie	<i>"De Koning <u>kan</u> de specifieke maatregelen bepalen in verband met de deontologie van de bedrijfsrevisor, alsook de maatregelen die ertoe strekken de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor te verzekeren."</i>
Artikel 29, § 3	Onverenigbaarheden – uitzonderingen / afwijkingen op het verbod van functie van bediende of handelsactiviteit	<i>"Wat de in paragraaf 2 bedoelde bepalingen 1° en 2° betreft, <u>kan</u> de Koning in uitzonderingen voorzien. Hij <u>kan</u> ook de maatregelen voor de toekenning van een afwijking door het College bepalen."</i>
Artikel 50	Europese samenwerking	<i>"De Koning <u>kan</u> bijkomende regelingen bepalen voor de samenwerking met de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten van de Europese Unie."</i>
Artikel 53, § 6	Toezicht	<i>"De Koning <u>kan</u> de modaliteiten bepalen van de organisatie van het toezicht op de bedrijfsrevisoren."</i>
Artikel 84, § 2	Procedures voor de melding van inbreuken in de schoot van bedrijfsrevisorenkantoren	<i>"De Koning <u>kan</u> de modaliteiten bepalen voor de invulling van de in paragraaf 1 bedoelde verplichting."</i>

LOUTER OPTIONEEL - algemeen		
Referentie in de wet van 2016		
Artikel 24, § 1	Aanpassing van de bedragen inzake de beperking van de beroepsaansprakelijkheid	<i>“De Koning <u>kan</u> deze bedragen [12 miljoen/3 miljoen] wijzigen bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad”.</i>
Artikel 41, § 4	Einde stellen aan / opschorten van delegatie van opdrachten door het College aan het IBR	<i>“De Koning <u>kan</u>, op voorstel van het College, bij een in Ministerraad overlegd besluit, een einde stellen aan één of meer van de in paragraaf 1 bedoelde delegaties, of die delegatie(s) opschorten. De Koning <u>bepaalt</u>, op voorstel van het College, de praktische nadere regels met betrekking tot die beëindiging of opschorting. Hij <u>kan</u> inzonderheid de regels bepalen met betrekking tot de overdracht van de archieven en de lopende dossiers.</i>
LOUTER OPTIONEEL – overgangsbepalingen		
Artikel 147, § 2	Delegatie aan de Tuchtcommissie voor de dossiers die haar zijn voorgelegd vóór de inwerkingtreding van de wet van 2016	<i>“De Koning <u>kan</u> de uitvoeringsmodaliteiten van dit artikel vaststellen.”</i>
Artikel 148, § 4	Hoger beroep tegen beslissingen van de Tuchtcommissie, genomen op basis van artikel [147]	<i>“De Koning <u>kan</u> de uitvoeringsmodaliteiten van dit artikel vaststellen.”</i>
Artikel 149, § 3	Overdracht van lopende toezichtsdossiers en kwaliteitscontrole-dossiers door het Instituut aan het College – doorgeven van alle info	<i>“De Koning <u>kan</u> de toepassingsmodaliteiten van die verplichting vaststellen.”</i>
Artikel 150, § 3	Overdracht van lopende toezichtsdossiers en kwaliteitscontrole-dossiers door de KVI aan het College – doorgeven van alle info	<i>“De Koning <u>kan</u> de toepassingsmodaliteiten van die verplichting vaststellen.”</i>
Artikel 151	Overdracht aan het College en aan de sanctiecommissie	<i>“De Koning <u>kan</u> de verplichtingen en modaliteiten met betrekking tot de overdracht van de afgehandelde of lopende dossiers, van informatie, gegevens en documenten door het Instituut, de Kamer van verwijzing en instaatstelling, en de tuchtinstanties aan het College en aan de sanctiecommissie bepalen.”</i>

C. Eénsluïdend advies van de Hoge Raad

C.1. Wat de lijst van de op te heffen koninklijke besluiten betreft

9. In het voorgesteld artikel 1 van het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit wordt bepaald:

“Opgeheven worden:

- 1° het koninklijk besluit van 21 april 2007 tot omzetting van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad;*
- 2° het koninklijk besluit van 25 april 2007 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen met het oog op het omzetten van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad;*
- 3° het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende coördinatie van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor en van het koninklijk besluit van 21 april 2007 tot omzetting van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad;*
- 4° het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende benoeming van leden van de Tuchtcommissie bij het Instituut van de Bedrijfsrevisoren bedoeld in artikel 58 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor;*
- 5° het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende benoeming van leden van de Kamer van verwijzing en instaatstelling bedoeld in artikel 44, § 5, van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor;*
- 6° het koninklijk besluit van 10 januari 1994 betreffende de plichten van de bedrijfsrevisoren.”*

De Hoge Raad stelt vast dat deze zes koninklijke besluiten eveneens worden opgesomd in artikel 145 van de wet van 7 december 2016, respectievelijk onder de nummers 1°, 2°, 4°, 7°, 8° en 12°, waarbij de inleidende zin als volgt luidt: *“Worden opgeheven, op de datum bepaald door de Koning”*.

Dit impliceert, strikt genomen, dat het de wetgever is die deze koninklijke besluiten via artikel 145 van de wet van 7 december 2016 opheft. De opheffing van die koninklijke besluiten dient inderdaad via wet te gebeuren, aangezien het gaat om koninklijke besluiten die bekrachtigd zijn bij wet².

---

² Met name de wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen (I) (*Belgisch Staatsblad*, 16 juni 2008, 2de editie), in het bijzonder in de artikelen 43 tot 54 van *“Hoofdstuk III. – Bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen ter uitvoering van artikel 102 van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen”*.

Volgens artikel 145 van de wet van 7 december 2016, dient enkel nog de datum van opheffing door de Koning te worden bepaald. Dit is de bedoeling van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit.

De Hoge Raad acht het niet wenselijk om de keuze van de wetgever, zoals geformuleerd in artikel 145 van de wet van 7 december 2016, in vraag te stellen, en heeft dan ook geen opmerking ten aanzien van de oplijsting van de zes koninklijke besluiten in artikel 1 van het voor advies voorgelegd ontwerp.

10. Volledigheidshalve kan worden aangestipt dat, naast de zes hierboven vermelde koninklijke besluiten, in het artikel 145 van de wet van 2016 ook nog zes andere koninklijke besluiten worden vermeld en “opgeheven, op de datum bepaald door de Koning”; het gaat meer in het bijzonder om:

“(…)

3° het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren, met uitzondering van de artikelen 24 tot en met 35 en het artikel 36, §§ 2 en 3. De artikelen 24 tot en met 35 en 36, §§ 2 en 3 worden opgeheven op de in artikel 156, § 2, 3° datum;

“(…)

5° het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register;

6° het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor en tot opheffing van het koninklijk besluit van 13 oktober 1987 betreffende de stage van de kandidaat-bedrijfsrevisoren;

“(…)

9° het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren;

10° het koninklijk besluit van 3 september 2010 betreffende de inschrijving van auditors en auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen;

11° het koninklijk besluit van 25 april 2014 tot uitvoering van artikel 77decies van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007.

“(…)”.

Hiervan zijn inmiddels reeds twee koninklijke besluiten opgeheven en vervangen door nieuwe koninklijke besluiten, met name:

- het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register is opgeheven en vervangen door het *koninklijk besluit van 21 juli 2017 betreffende de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor alsook de inschrijving en*

registratie in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren (Belgisch Staatsblad, 4 augustus 2017);

- het koninklijk besluit van 25 april 2014 tot uitvoering van artikel 77*decies* van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007, is opgeheven en vervangen door *het koninklijk besluit van 3 december 2017 betreffende de nationale samenwerking tussen het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, de Hoge Raad voor de economische beroepen en de minister bevoegd voor Economie, alsook betreffende de internationale samenwerking met derde landen (Belgisch Staatsblad, 15 december 2017).*

Voor de vier andere koninklijke besluiten (zoals vermeld in artikel 145, 3°, 6°, 9° en 10° van de wet van 7 december 2016) heeft de federale Minister, bevoegd voor Economie, in zijn schrijven van 4 april 2018 aan de Hoge Raad, aangegeven dat nieuwe ontwerpbesluiten in voorbereiding zijn, met name voor:

- de kwaliteitscontrole en desgevallend het toezicht op de bedrijfsrevisoren;
- de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor;
- de registratie van auditors en auditororganisaties van derde landen;
- het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

De Hoge Raad dringt er op aan dat verder werk wordt gemaakt van de nog ontbrekende maar noodzakelijke uitvoeringsbesluiten; het gaat meer in het bijzonder om:

- een koninklijk besluit betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor (advies Hoge Raad reeds beschikbaar);
- een koninklijk besluit tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (advies Hoge Raad reeds beschikbaar);
- een koninklijk besluit betreffende de registratie in het openbaar register van auditors en auditororganisaties van derde landen, alsook het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op de auditors en auditororganisaties van derde landen;
- een koninklijk besluit inzake de organisatie van de kwaliteitscontrole [en, desgevallend, van het toezicht op de bedrijfsrevisoren].

Daarnaast vestigt de Hoge Raad de aandacht van de Minister op het feit dat ook nog de volgende uitvoeringsbepalingen moeten worden genomen:

- een koninklijk besluit betreffende de doeltreffende mechanismen met het oog op de melding van inbreuken, zoals voorzien in artikel 82 van de wet van 7 december 2016;
- de datum van inwerkingtreding van de artikelen 144, § 1, derde lid, en artikel 145, 3° van de wet van 7 december 2016, zoals bepaald in artikel 156, § 2, 3° van dezelfde wet.

C.2. Wat de datum van opheffing, bepaald door de Koning, betreft

11. Wat de door de Koning bepaalde datum van opheffing betreft – voorwerp van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit –, heeft de Hoge Raad elk van de zes op te heffen koninklijke besluiten geanalyseerd.

Na analyse van de koninklijke besluiten, waarvoor de datum van opheffing door het ontwerp van besluit wordt bepaald, veroorlooft de Hoge Raad zich om een aantal kanttekeningen te maken.

12. Meer in het bijzonder formuleert de Hoge Raad de volgende opmerkingen:

a) met betrekking tot artikel 1, 1° en 3° van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit:

Voorgesteld wordt om op te heffen:

1° het koninklijk besluit van 21 april 2007 tot omzetting van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad (Belgisch Staatsblad, 27 april 2007, 4de editie)

en

3° het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende coördinatie van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor en van het koninklijk besluit van 21 april 2007 tot omzetting van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad (Belgisch Staatsblad, 24 mei 2007).

***

Vooraf brengt de Hoge Raad in herinnering dat voormeld koninklijk besluit van 21 april 2007 tot doel heeft gehad om de toenmalige wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut der Bedrijfsrevisoren aan te passen in het kader van de omzetting van de bepalingen van de Europese richtlijn 2006/43/EG van 17 mei 2006 (de zogenaamde “auditrichtlijn”).

Dit koninklijk besluit van 21 april 2007 moet eigenlijk samen gelezen worden met voornoemd koninklijk besluit van 30 april 2007: het koninklijk besluit van 30 april 2007 coördineert immers de wijzigingen aan de wet van 22 juli 1953, aangebracht via het koninklijk besluit van 21 april 2007; bovendien heeft de wet van 22 juli 1953 door het besluit van 30 april 2007 een nieuw opschrift gekregen dat voortaan luidt als volgt: “Wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut

van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, [gecoördineerd op 30 april 2007]³."

De rechtsgrond voor de aanpassingen van de vroegere wet van 1953 via koninklijk besluit was gebaseerd op de artikelen 102 en 103, § 1, van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen, waarin de Koning de bevoegdheid werd verleend om de "*maatregelen [te] nemen met het oog op de uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de verordeningen en richtlijnen (...)*".

Artikel 103, § 1, van de wet van 20 juli 2006 bepaalde dat de krachtens artikel 102 van die wet genomen besluiten "*de van kracht zijnde wettelijke bepalingen [kunnen] opheffen, aanvullen, wijzigen of vervangen.*" Verder werd in artikel 103, § 4, gepreciseerd dat deze besluiten ophouden uitwerking te hebben op 1 augustus 2008, "*tenzij zij vóór die datum bij wet zijn bekrachtigd*".

Deze bekrachtiging bij wet van (onder meer) voormelde koninklijke besluiten van 21 april 2007 en van 30 april 2007 is gebeurd via de wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen (I), *Belgisch Staatsblad*, 16 juni 2008 (2de editie), respectievelijk in het artikel 43 en artikel 48, en dit met ingang van 31 augustus 2007.

Volgens artikel 103, § 5, van de wet van 20 juli 2006 is het bovendien zo dat de besluiten die bij wet zijn bekrachtigd, niet anders dan bij een wet kunnen worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

De opheffing van de koninklijke besluiten van 21 en 30 april 2007 is dan ook voorzien in artikel 145, 1° en 4° van de wet van 7 december 2016.

***

13. Men zou kunnen veronderstellen dat door de opheffing van de koninklijke besluiten van 21 april 2007 en 30 april 2007, aangekondigd in artikel 145, 1° en 4° van de wet van 7 december 2016 en concreet bepaald in het voor advies voorgelegd ontwerp, uiteindelijk de wet van 22 juli 1953 (zoals gecoördineerd op 30 april 2007) definitief zou verdwijnen.

De vraag stelt zich dan echter hoe artikel 144, § 1, eerste lid, van de wet van 7 december 2016, moet gelezen worden, aangezien dit artikel de wet van 22 juli 1953 reeds heeft opgeheven op 31 december 2016 (weliswaar met uitzondering van een aantal artikelen). Uit de formulering van deze opheffingsbepaling blijkt echter niet duidelijk in welke mate wel degelijk de versie van de wet van 1953, zoals gecoördineerd op 30 april 2007, is bedoeld.

Verder is het van belang te onderstrepen dat bepaalde artikelen uit de wet van 22 juli 1953 (zoals gecoördineerd op 30 april 2007) voorlopig nog niet mogen worden opgeheven, volgens artikel 144, § 1, derde lid⁴. Het gaat meer in het bijzonder om bepalingen in verband met de werking van de Tuchtcommissie en de Commissie van Beroep.

Dit is logisch, rekening houdend met de overgangsbepalingen uit artikel 147 en 148 van de wet van 7 december 2016, waarin gesteld wordt dat de tuchtinstanties (Tuchtcommissie en Commissie van Beroep) tijdelijk bevoegd blijven om dossiers, die hen op rechtsgeldige wijze zijn voorgelegd vóór 31

---

³ Erratum, *Belgisch Staatsblad*, 10 juli 2007.

⁴ De opheffing van deze artikelen treedt pas in werking op de door de Koning vastgestelde datum (artikel 156, § 2, 3° van de wet van 7 december 2016).

december 2016, (verder) te behandelen. De procedures die hierbij gevolgd moeten worden, zijn geregeld in de wet van 22 juli 1953.

14. De Hoge Raad stelt zich dan ook vragen bij de samenlezing van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit (artikel 1, 1° en 3°) met, enerzijds, een aantal opheffingsbepalingen van de wet van 7 december 2016 (met name artikel 144, § 1, derde lid, en artikel 156, § 2, 3°), en, anderzijds, bepaalde overgangsbepalingen van de wet van 7 december 2016 (artikelen 147 en 148).

Uit voormelde opheffings- en overgangsbepalingen kan immers afgeleid worden dat de tuchtinstanties (Tuchtcommissie en Commissie van Beroep) tijdelijk bevoegd blijven om dossiers, die hen op rechtsgeldige wijze zijn voorgelegd vóór 31 december 2016, (verder) te behandelen. De procedures die hierbij gevolgd moeten worden, zijn geregeld in de wet van 22 juli 1953.

De Hoge Raad heeft dan ook twijfels of de koninklijke besluiten van 21 april 2007 en 30 april 2007, die de wet van 22 juli 1953 zoals gecoördineerd op 30 april 2007 omvatten, zonder meer kunnen worden opgeheven, in zoverre de tuchtinstanties hun werkzaamheden nog niet zouden hebben afgerond. Rekening houdend met eventuele beroepsprocedures (voor de Commissie van Beroep en desgevallend voor het Hof van Cassatie) kan deze overgangssituatie zich trouwens uitstrekken over een vrij lange tijdspanne.

De Hoge Raad heeft echter geen zicht op de stand van zaken van de nog hangende dossiers en kan zich bijgevolg niet uitspreken over de voorgestelde (datum van) opheffing.

Het komt de Hoge Raad evenwel voor dat de opheffing van de koninklijke besluiten van 21 april 2007 en 30 april 2007 de opheffing van bepaalde voorschriften van de wet van 22 juli 1953, vooropgesteld in artikel 144, § 1, derde lid, en artikel 156, § 2, 3°, van de wet van 7 december 2016, niet kan voorafgaan.

b) met betrekking tot artikel 1, 2° van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit:

15. Voorgesteld wordt om op te heffen:

2° het koninklijk besluit van 25 april 2007 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen met het oog op het omzetten van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad (Belgisch Staatsblad, 27 april 2007, 4de editie).

De Hoge Raad gaat ervan uit dat dit koninklijk besluit wordt vermeld in het voor advies voorgelegd ontwerp, louter omwille van het feit dat dit besluit voorkomt in de lijst van de op te heffen besluiten, vermeld in artikel 145 van de wet van 7 december 2016.

De Hoge Raad heeft geen opmerking omtrent de (datum van) opheffing van voormeld koninklijk besluit van 25 april 2007.

c) met betrekking tot artikel 1, 4° van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit:

16. Voorgesteld wordt om op te heffen:

4° het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende benoeming van leden van de Tuchtcommissie bij het Instituut van de Bedrijfsrevisoren bedoeld in artikel 58 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor (Belgisch Staatsblad, 24 mei 2007);

De Hoge Raad gaat ervan uit dat dit koninklijk besluit wordt vermeld in het voor advies voorgelegd ontwerp, louter omwille van het feit dat dit besluit voorkomt in de lijst van de op te heffen besluiten, vermeld in artikel 145 van de wet van 7 december 2016.

Verondersteld wordt dat de opheffing van dit benoemingsbesluit van 30 april 2007 geen afbreuk doet aan het (voorlopig verder) functioneren van de Tuchtcommissie zelf, zoals uitdrukkelijk voorzien in de opheffings- en overgangsbepalingen van de wet van 7 december 2016 (artikelen 144, § 1, derde lid, en de artikelen 147 en 148).

Overigens zijn er sinds het bedoeld koninklijk besluit van 30 april 2007 nog een aantal recentere benoemingsbesluiten van de Tuchtcommissie geweest, die niet uitdrukkelijk zijn opgeheven.

Behoudens voormelde bedenkingen, heeft de Hoge Raad geen opmerking omtrent de (datum van) opheffing van het koninklijk besluit van 30 april houdende benoeming van de leden van de Tuchtcommissie.

d) met betrekking tot artikel 1, 5° van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit:

17. Voorgesteld wordt om op te heffen:

5° het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende benoeming van leden van de Kamer van verwijzing en instaatstelling bedoeld in artikel 44, § 5, van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor (Belgisch Staatsblad, 24 mei 2007).

De Hoge Raad gaat ervan uit dat dit koninklijk besluit wordt vermeld in het voor advies voorgelegd ontwerp, louter omwille van het feit dat dit besluit voorkomt in de lijst van de op te heffen besluiten, vermeld in artikel 145 van de wet van 7 december 2016.

Overigens is er sinds het bedoeld koninklijk besluit van 30 april 2007 nog een recenter benoemingsbesluit van de Kamer van verwijzing en instaatstelling (KVI) geweest, met name het koninklijk besluit van 11 oktober 2012 (*Belgisch Staatsblad* van 18 oktober 2012); dit benoemingsbesluit is niet uitdrukkelijk opgeheven.

De Hoge Raad vestigt wel de aandacht op het feit dat er in de wet van 7 december 2016 een aantal overgangs- en diverse bepalingen zijn opgenomen, teneinde de overdracht van de dossiers van de KVI aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren in goede banen te leiden.

Zo bepaalt artikel 150, § 3 van de wet van 7 december 2016 dat de KVI aan het College alle pertinente informatie, documenten, stukken en gegevens waarover zij beschikt, bezorgt, om het College in staat te stellen de overgedragen toezichts- en kwaliteitscontroledossiers verder af te handelen. Artikel 151 bepaalt dat de Koning de verplichtingen en de modaliteiten met betrekking tot de overdracht van de afgehandelde of lopende dossiers, en van informatie, gegevens en documenten door de KVI aan het College en aan de sanctiecommissie kan bepalen.

Tenslotte omschrijft artikel 144, § 3, dat het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren toeziet op een ordelijke administratieve vereffening van de verbintenissen van de KVI.

De Hoge Raad heeft geen zicht op de vraag of deze elementen al dan niet zijn afgerond, zowel wat betreft de overdracht naar het College als de afhandeling van de verbintenissen van de KVI.

Onder voorbehoud van de overdracht van de dossiers en informatie door de KVI en de afhandeling van de verbintenissen van de KVI, overeenkomstig de overgangs- en opheffingsbepalingen van de wet van 7 december 2016, waarop de Hoge Raad geen zicht heeft, heeft de Hoge Raad geen verdere opmerkingen omtrent de (datum van) opheffing van het koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende benoeming van leden van de KVI.

e) met betrekking tot artikel 1, 6° van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit:

18. Voorgesteld wordt om op te heffen:

12° het koninklijk besluit van 10 januari 1994 betreffende de plichten van de bedrijfsrevisoren (zoals laatst gewijzigd door het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, Belgisch Staatsblad 29 juni 2007, 3de editie).

De Hoge Raad stelt vast dat de wetgever in 2016, in het kader van de audithervorming in België, ervoor geopteerd heeft om een aantal essentiële voorschriften op het vlak van de rechten en verplichtingen van de bedrijfsrevisoren, alsook de principes op het vlak van de onverenigbaarheden, zoals voorheen in het koninklijk besluit van 10 januari 1994 opgenomen, in de wet van 7 december 2016 zelf te integreren.

De Koning heeft weliswaar de mogelijkheid om de specifieke maatregelen te bepalen in verband met de deontologie van de bedrijfsrevisor, alsook de maatregelen die ertoe strekken de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor te verzekeren (artikel 28 van de wet van 7 december 2016).

Gezien het feit dat de voornaamste voorschriften op het vlak van de plichten van de bedrijfsrevisoren voortaan geïntegreerd zijn in de wet van 7 december 2016 zelf, heeft de Hoge Raad geen opmerking omtrent de (datum van) opheffing van het koninklijk besluit van 10 januari 1994.